

Tak, fordi han saa resolut og saa kort efter, at Højesteretsdommen er falden, har frem-sat dette Lovforslag.

Nørhave: Det fremgaar af denne Forhandling, at der er meget stor Forskel paa Kirketiendernes Værdi rundt omkring i Landet. Det have vi for Resten vidst før, men at der er en saa stor Forskel, som det er nævnt her, havde jeg dog ikke troet. Jeg kender Tiender, der kun have en Værdi af 6,000 Kr., og det vilde dog være meningsløst at forlange af disse Tiendeejere, at der skulde sættes 20,000—30,000 Kr. hen til disse Kirkers Vedligeholdelse. Nu have vi hørt, at der ogsaa er Kirker, der eje meget store Kapitaler, og det maa vel sagtens være store Kirker, som ere vanskelige at holde vedlige, og der bør da sikkert sættes en ikke ringe Kapital hen for dem. Men for øvrigt tror jeg, at ærede Medlemmer ere noget mere betænkelige, end der er Grund til at være. Vi hørte nu det ærede Medlem for Hjørring Amts 4de Valgkreds (Thomas Larsen) nævne, at den Kirke, som dette Forslag særlig gælder, Brønderslev Kirke, skulde have en Udvidelse med 140 Siddepladser, og at det vilde koste omtrent 9,000 Kr. at faa en saadan Tilbygning. Men naar en saa stor Udvidelse under saa ekstraordinære Forhold som deroppe i en stor Stationsby kun vil koste 9,000 Kr., vil der sikkert sjældent blive Brug for større Summer ved Kirkerne i Almindelighed. Det er jo kun de større Reparationer og maaske et enkelt Sted en Tilbygning, som efter den faldne Højesteretsdom ikke kan paalægges Tienden, men maa paalægges Beboerne. Jeg tror som sagt, at ærede Medlemmer ere vel betænkelige ved de Summer, som Kommissionerne hensætte, idet jeg mener, at Kommissionerne under alle Forhold overveje grundigt og sætte tilstrækkeligt hen til Vedligeholdelsen.

Jeg mener, som jeg har sagt, at der kan være nogen Fare for, at der bliver hensat for store Summer, thi jeg synes, at det egentlig er meningsløst at faa en Kapital henlagt under Stiftsøvrigheden saaledes, at det bliver en Stat i Staten. Der kan være en Fare for, at disse Midler blive saa store, at det maaske til sin Tid kan være ønskeligt at have dem herinde i Statskassen. Paa den anden Side skal det jo siges, at der ingen Fare er i saa Henseende, naar Restoverskuddet fra Tiendens Værdi bliver udbetalt Tiendeejeren. Men der er jo heller ikke noget til Hinder for

at vise Retfærdighed overfor Tiendeejerne. Der er mange af dem, der have købt Tienden, og de allerfleste ville sikkert faa en mindre Værdi hjem end den, de have købt for. Men i alt Fald bør der sættes saa meget hen, at Kirkerne kunne vedligeholdes godt i al Fremtid.

Den højtærede Minister nævnedes, at man skulde kunne stole paa Kommissionernes Afgørelse med Hensyn til de Tiender, hvor Beboerne selv eje Kirkerne. Ja, det kan man sikkert. Jeg tror dog ogsaa, det vil kun være nødvendigt at gøre dem opmærksom paa, at de ikke sætte større Kapital hen end nødvendigt. De ere jo berettigede til at sige: Naar Beboerne ønske at faa en stor Kapital sat hen, kunne vi ikke have noget imod, at der bliver sat 20,000—30,000 Kr. hen til Kirkens Vedligeholdelse. De tænke maaske slet ikke paa, at det er Statskassen, der kommer til at betale Vedligeholdelsen. Naar de blot faa en Paamindelse om, at de ikke maa gaa for højt — thi de kunne jo ikke vente, at Menighedsraadets Erklæring skal gaa ud paa blot en tilstrækkelig Sum, idet Menighedsraadets Medlemmer ogsaa ere Medejere af Kirken og ønske, at der skal sættes en saa stor Sum hen som muligt, for at de kunne faa en større Sum af Statskassen.

Det ærede Medlem for Thisted Amts 4de Valgkreds (Markvorsen) mente, det var Menighedsraadene, der bedst kunde skønne over dette Forhold. Det tror jeg ikke. Efter hvad jeg kender til Forholdene, sige Menighedsraadene overfor den Slags Spørgsmaal: Vi staa fuldstændigt blottede for Forudsætninger i saa Henseende, vi kunne ikke have nogen Mening om, hvor meget der skal sættes hen til Kirkernes Vedligeholdelse. Men at Menighedsraadene først blive spurgt saaledes, som Ministeren talte om, finder jeg fuldt forsvarligt og rigtigt. Jeg finder, det er den heldigste Ordning, at Menighedsraadene komme til at afgive deres Erklæring først og at Kommissionen saa træffer Afgørelsen. Derimod mangle Menighedsraadene alle Forudsætninger for at kunne have den afgørende Indflydelse.

Jørgen Jensen: Skønt de Medlemmer, der have haft Ordet under denne Sags Behandling, omtrent alle have næret Betæneligheder overfor Afløsningssummernes Utilstrækkelighed, ønsker jeg dog, at Forhandlingen ikke skal slutte med de Udtalelser, som det ærede Medlem for Thisted Amts